

ПРОДИУС

Юлія Іванівна
j.i.prodius@mzeid.in

УДК 69.003.13

АСПЕКТИ РОЗГЛЯДУ ІННОВАЦІЙНИХ
ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ
ІНЖИНІРИНГУ В БУДІВНИЦТВІ ТА
МОНТАЖІ

КОЦАГА

Анастасія Олексіївна
nastyona.kotsaga@ukr.netк.е.н., доцент, Одеський
національний політехнічний
університетASPECTS OF CONSIDERATION OF
INNOVATION PROJECTS IN THE FIELD OF
ENGINEERING IN CONSTRUCTION AND
INSTALLATIONмагістр, Одеський національний
політехнічний університет*PRODIUS Yuliia Ivanivna – PhD in Economics, Associate Professor, Odesa National Polytechnic University**KOTSAHA Anastasiia Oleksiivna – master, Odesa National Polytechnic University*

Стаття присвячена визначенню сутності інноваційного проекту, аспектів під час розгляду інноваційних проектів, аналізу доцільності впровадження інноваційних проектів на підприємствах сфери інжинірингу в будівництві та монтажі; аналізу очікуваного результату та перспектив впровадження інноваційних проектів на даних підприємствах.

* * *

Статья посвящена определению сущности инновационного проекта, аспектов при рассмотрении инновационных проектов, анализа целесообразности внедрения инновационных проектов на предприятиях сферы инжиниринга в строительстве и монтаже; анализа ожидаемого результата и перспектив внедрения инновационных проектов на данных предприятиях.

* * *

Introduction. At the present time Ukraine is going through the process of reforms in the minds of market economy. At the same time, the majority of the majority of business entities are confused with the problem of high competition, old technology and, as a hint, the unprofitable diary. That important aspect of the perspective development of Ukrainian enterprises is the middle ground on innovative investment activities.

Purpose. The article is related to the development of innovative project, aspects of innovative projects, analysis of the value added of innovative projects at the enterprises in the field of engineering in everyday life and assembly; analysis of the results and prospects of innovative projects at these enterprises.

Results. In the article three aspects of consideration of innovative projects were analyzed on the enterprises of sphere of engineering, building, editing: after the stages of innovative activity, after the process of forming and realization, after the elements of organization. Basic descriptions of a build business, which basic directions of influence of innovations in a build business and aspects which must be taken into account at consideration of innovative projects on the enterprises of specific industry were selected on the basis of, were also considered. It was certain, at consideration of innovative projects on these enterprises a basic aspect is an account three components: techno-technological (equipment and materials), market (necessities and requirements), seasonal and spacious (local terms). Marking highly dynamic of a build business, it is important to underline that it is not only reduction of production process but also reaction on the state of economy, change of technologies, construction, architecture, market character of business. From these estimations formed actually.

Conclusion. Enterprises of a build industry today are in the phase of active market test, and it is reliable subsoil of forming of modern innovative production culture of activity. It is well-proven that subsequent development of build enterprises must be based on the use of the internal resources, to which an author takes finances, capital assets, labour force not only, but also quality of existent control system, intellectual capital and effective organization of co-operations of participants of a build process. Enterprises of industry are in the mode of search and introduction of innovations in the different sectors of the activity (materials, technologies, organization), but in part of economic analysis and prognostication of indexes of development yet underwork effectively.

Ключові слова: інноваційний проект, інновації, інжиніринг, будівництво, монтаж

Ключевые слова: инновационный проект, инновации, инжиниринг, строительство, монтаж

Keywords: innovation project, innovation, engineering, construction, installation

ВСТУП

На сучасному етапі свого розвитку Україна переживає процес реформації в умовах ринкової економіки. За цих умов більшість суб'єктів господарювання стискаються з проблемою високої конкуренції, застарілих технологій і, як наслідок, з неприбутковою діяльністю. Тому важливим аспектом перспективного розвитку українських підприємств є зосередження на інноваційно-інвестиційній діяльності.

Підвищення ролі інноваційного розвитку на українських підприємствах, в економіці в цілому забезпе-

чить національний суспільно-економічний простір потужними можливостями зростання з високим інноваційним потенціалом. Це призведе до підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Підвищення ролі інноваційного розвитку на підприємствах сфери будівництва, монтажу, інжинірингу створить велику конкуренцію між вітчизняними підприємствами, що має тенденцію до позитивних результатів діяльності даних підприємств.

Питання, пов'язані з інноваційним розвитком на підприємствах сфери будівництва, монтажу знайшли

відображення у роботах О. Токаревої, К. Крикуна, П. Рогожина, А. Гойко, А. Асаула, Н. Верхоглядової, В. Вечерова, А. Дружиніна, В. Залуніна, О. Іванілова, Ю. Калугіна, В. Конащука, В. Молодцького, В. Опекунова, Ю. Орловської, І. Полякова, А. Радкевича, Ю. Симионова, В. Торкатюка, Р. Тяна, О. Цуцаєва, Л. Шутенка та ін.

МЕТА РОБОТИ полягає в тому, щоб визначити, що таке інноваційний проект; розглянути аспекти, доцільність впровадження інноваційних проектів на підприємствах сфери інжинірингу в будівництві та монтажі; проаналізувати очікуваний результат та перспективи впровадження інноваційних проектів на даних підприємствах.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для вирішення поставлених завдань було застосовано метод теоретико-емпіричного дослідження, який включає у себе аналіз і синтез, порівняння й узагальнення та економіко-математичне моделювання. Були застосовані підходи: системний, логічний (під час визначення основних теоретичних засад), діалектичний (під час вивчення і узагальнення тенденцій), економіко-математичний.

РЕЗУЛЬТАТИ

У сучасному світі в період глобалізації існує велика конкуренція між підприємствами як зарубіжними, так і українськими. Більшість підприємств впроваджують інновації з метою підвищення конкурентоспроможності, збільшення прибутку/зниження собівартості, підвищення престижу компанії, зайняття лідерських позицій на ринку тощо.

Українські підприємства також почали проводити інноваційну діяльність, проте у проблематиці інноваційного розвитку підприємств не всі напрямки рівнозначні, що потребує обґрунтування їх вибору в кожному конкретному випадку. Для підприємств, що працюють в стійкому фінансовому режимі, головне – підвищення конкурентоздатності на ринку, для збиткових підприємств – інноваційний портфель має забезпечити зниження собівартості. Великі будівельні корпорації мають можливість самостійно розробляти інноваційні проекти, малі – вибирають інновації з готових пропозицій.

Сфера інжинірингу в будівництві та монтажі в Україні нині розвивається: з'являються нові будівельно-монтажні підприємства, більшість з них займаються як імпортовою, так й експортною діяльністю, – тому прагнуть до розширення бізнесу, а отже, й впровадження не лише невеликих інновацій, а й інноваційних проектів.

Узагальнюючи поняття, інноваційний проект – це система взаємопов'язаних цілей і програм їхнього досягнення, що являють собою комплекс науководослідних дослідно-конструкторських, виробничих, організаційних, фінансових, комерційних та інших заходів, відповідним чином організованих, оформлених комплектом проектної документації, і забезпечують ефективне вирішення конкретного науково-технічного завдання (проблеми), вираженого в кількісних показниках, і приводить до інновації [2].

До основних елементів інноваційного проекту від-

носяться:

- однозначно сформульовані цілі й завдання, що відображають основне призначення проекту;

- комплекс проектних заходів стосовно вирішення інноваційної проблеми і реалізації поставлених цілей;

- організація виконання проектних заходів, тобто ув'язування їх з ресурсами і виконавцями для досягнення цілей проекту в обмежений період часу і в рамках заданої вартості й якості;

- основні показники проекту (від цільових – з проекту в цілому до часткових з окремих завдань, етапів, заходів, виконавців), у тому числі показники, що характеризують його ефективність.

Інноваційні проекти для підприємств сфери будівництва, монтажу, інжинірингу за інноваціями можуть бути:

- введення нового (радикального) або вдосконаленого (інкрементального) продукту;

- введення нового чи удосконаленого методу виробництва;

- створення нового ринку;

- освоєння нового джерела постачання сировини або напівфабрикатів;

- реорганізація структури управління.

Приналежність інноваційного проекту до того чи іншого виду визначає його специфічний зміст і використання особливих методів формування й управління проектом. Водночас єдність проектних принципів дозволяє використовувати загальні методичні положення для управління інноваційними проектами [2].

Можна виділити три аспекти розгляду змісту інноваційного проекту:

- за стадіями інноваційної діяльності;

- за процесом формування і реалізації;

- за елементами організації.

Існує 4 стадії у розгляді інноваційного проекту за стадіями (рис. 1).

В основі розгляду змісту інноваційного проекту за процесом його формування і реалізації (тобто технологічно) лежить концепція життєвого циклу інноваційного проекту, яка виходить з того, що інноваційний проект є процес, який відбувається протягом кінцевого проміжку часу. У такому процесі можна виділити низку послідовних за часом етапів (фаз), що розрізняються за видами діяльності, які забезпечують його здійснення.

Інноваційний проект, розглянутий як процес, що відбувається у часі, охоплює такі етапи:

- формування інноваційної ідеї (здуму);

- розробка проекту (здійснюється порівняльний аналіз різних варіантів досягнення цілей проекту і вибір найбільш життєздатного (ефективного) для реалізації, розробляється план реалізації інноваційного проекту, зважуються питання спеціальної організації для роботи над проектом (команди проекту), виробляється конкурсний добір потенційних виконавців проекту й оформляється контрактна документація);

- реалізація проекту (контроль виконання календарних планів і витрати ресурсів, коригування відхилень і оперативне регулювання ходу реалізації проекту);

- завершення проекту (завершення життєвого циклу проекту).

Рис. 1. Характеристика стадій інноваційного проекту [4]

Управління інноваційними проектами можна розглядати з трьох позицій:

- як систему функцій;
- як процес прийняття управлінських рішень;
- як організаційну систему.

Як процес прийняття управлінських рішень управління інноваційними проектами являє собою виконання визначеної послідовності взаємозалежних етапів. За всієї розмаїтості підходів до структуризації зазначеного процесу доцільно виділити такі основні етапи процесу прийняття рішень:

- визначення цілей;
- формулювання обмежень і критеріїв ухвалення рішення;
- розробка альтернатив (пошук рішень);
- оцінювання і вибір альтернативи;
- реалізація рішення [2].

Маючи прагнення втілити той чи інший інноваційний проект на підприємствах сфери інжинірингу, будівництва, монтажу, треба також враховувати специфіку діяльності. У будівельному бізнесі є власна галузева специфіка (технічна, організаційна, ринкова) і тому в інвестиційну політику мають бути включені власні пріоритети і власні методи її реалізації. На рис. 2 наведені основні характеристики будівельного бізнесу.

Як видно з наведених характеристик, в інноваційній політиці важливо враховувати три складових: техніко-технологічну (обладнання та матеріали), ринкову (потреби і вимоги), сезонно-просторову (місцеві умови). Відмічаючи високодинамічність будівельного бізнесу, важливо підкреслити, що це не тільки скорочення виробничого процесу, а й реакція на стан економіки, зміну технологій, конструкції, архітектури, ринковий характер самого бізнесу. З цих оцінок формується власне стратегія розвитку [1].

Доцільність впровадження інноваційних проектів на даних підприємствах зумовлена техніко-технологічною, економіко-фінансовою, ринковою, сезонно-просторовою складовими. Перспективи впровадження та очікуваний результат залежить від правильного розрахунку (економічного ефекту від інноваційного проекту, прибутковості, рентабельності), ефективного управління інноваційним проектом (на стадіях актуалізації інновації, одержання та аналіз інформації про інновацію, оцінювання варіантів і вибір нововведення, ухвалення рішення про впровадження нововведення, впровадження і закріплення інноваційного проекту) та інших факторах.

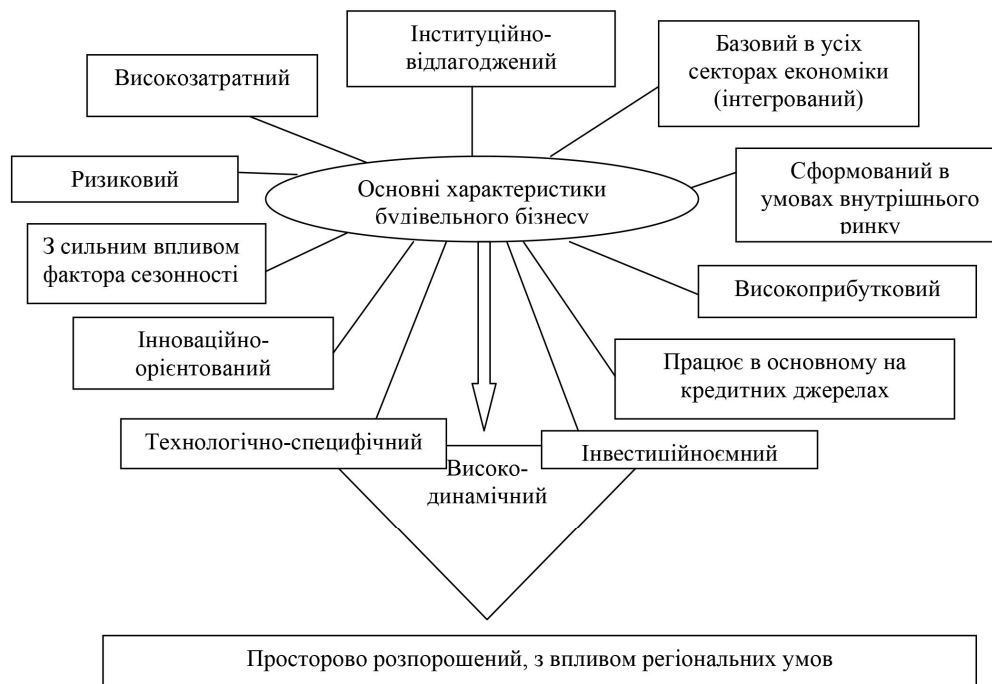

Рис. 2. Основні характеристики будівельного бізнесу [1]

ВИСНОВКИ

У статті було проаналізовано три аспекти розгляду інноваційних проектів на підприємствах сфери інжинірингу, будівництва, монтажу: за стадіями інноваційної діяльності, за процесом формування і реалізації, за елементами організації. Також були розглянуті основні характеристики будівельного бізнесу, на основі якого були виділені основні напрями впливу інновацій у будівельному бізнесі та аспекти, які необхідно враховувати під час розгляду інноваційних проектів на підприємствах специфічної галузі. Було визначено, що у розгляді інноваційних проектів на даних підприємствах основним аспектом є врахування трьох складових: техніко-технологічну (обладнання та матеріали), ринкову (потреби і вимоги), сезонно-просторову (місцеві умови). Відмічаючи високодинамічність будівельного бізнесу, важливо підкреслити, що це не тільки скорочення виробничого процесу, а й реакція на стан економіки, зміну технологій, конструкції, архітектури, ринковий характер самого бізнесу. З цих оцінок формується власне стратегія розвитку.

Підприємства будівельної галузі сьогодні перебувають у фазі активного ринкового випробування, і це є надійним підґрунтям формування сучасної інноваційної виробничої культури діяльності.

Доведено, що подальший розвиток будівельних підприємств має базуватися на використанні своїх внутрішніх ресурсів, до яких відносяться не тільки фінанси, основні фонди, робоча сила, а й якість існуючої системи управління, інтелектуальний капітал та ефективну організацію взаємодій учасників будівельного процесу.

Підприємства галузі перебувають у режимі пошуку і запровадження інновацій у різних секторах своєї діяльності (матеріали, технології, організація), але у частині економічного аналізу та прогнозування

показників розвитку ще працюють недостатньо ефективно.

Список використаних джерел

1. Бубенко О.П. Інноваційні складові підвищення ефективності будівельних підприємств. *Бізнес Інформ*. 2012. № 12. С. 156-161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_12_37
2. Лаврова Ю.В. *Економіка підприємства та маркетинг*. Харків, 2012
3. Жеребійов Я.І. Стратегічний аналіз в процесі управління організацією будівельного комплексу. *Економіка будівництва і міського господарства*. Т. 7. № 4. Макіївка: ДонНАБА, 2011. С. 287-295.
4. Скрипко Т.О. *Інноваційний менеджмент: підручник*. К.: Знання, 2011. 423 с.
5. *Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія / Є.І. Масленніков та ін.; за ред. д.е.н., доц. Є.І. Масленнікова*. Херсон: Грінь Д.С., 2016. 854 с.
6. Сухоруков А., Крупельницька Т. Щодо напрямків антикризової політики у будівельному секторі України. Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України: Відділ секторальної економіки. 2011. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/367>
7. Шведов А. *Строительный бизнес: проблемы выживания*. URL: intercredit.com.ua
8. Яцуба В. Відкритість будівельної галузі для інновацій як нова філософія зростання / Інтерв'ю Міністра регіонального розвитку та будівництва України Володимира Яцуби журналу «Наш вибір», № 4(27), вересень 2010 року. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

References

1. Bubenko O.P. Innovative components of increasing the efficiency of construction companies. *Business Inform*. 2012. № 12. pp. 156-161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_12_37 (in Ukrainian)
2. Lavrova Yu.V. *Business Economics and Marketing*. Kharkiv, 2012 (in Ukrainian)
3. Zhrebiov Ya.I. Strategic analysis in the management of the organization complex. *Economics of construction and*

municipal economy. Vol. 7. № 4. Makiivka: DonNABA, 2011. pp. 287-295. (in Ukrainian)

4. Skrypko T.O. *Innovation management: textbook. Kyiv: Znannia, 2011. 423 p. (in Ukrainian)*

5. *Innovative economy: theoretical and practical aspects: monograph / Ye.I. Maslennikov et.al.; ed. Doctor of Economics, associate professor Ye.I. Maslennikov. Kherson: Hrin D.S., 2016. 854 p. (in Ukrainian)*

6. Sukhorukov A., Krupelnytska T. *On the issues of anti-crisis policy in the construction sector of Ukraine. Analytical note / National Institute for Strategic Studies at the Presidency*

of Ukraine: Department of sectorial economics. 2011. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/367> (in Ukrainian)

7. Shvedov A. *Construction business: problems of survival. URL: intercredit.com.ua (in Ukrainian)*

8. Yatsuba V. *Openness of the construction industry for innovation as a new philosophy of growth / Interview of Volodymyr Yatsuba, Minister of Regional Development and Construction of Ukraine to journal "Our Choice", № 4 (27), September 2010. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (in Ukrainian)*